

YANGI O‘ZBEKISTON IJTIMOY-SIYOSIY, IQTISODIY VA MADANIY HAYOTIDA RO‘Y BERAYOTGAN O‘ZGARISHLARNING XALQARO REYTING VA INDEKSLARDA AKS ETISHI

Namangan davlat pedagogika instituti

Falsafiy va tarixiy fanlar kafedrası

*katta o‘qituvchisi **B.Tillayev***

Namangan davlat pedagogika instituti

Texnologik ta’lim yo‘nalishi 1-bosqich talabasi

Tursunova Muxtasarxon Farxod qizi

Yangi O‘zbekistonning ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy va madaniy hayotidagi o‘zgarishlar mamlakatni rivojlantirishga va xalqaro maydonda yanada yuqori o‘rinlarni egallashga yo‘naltirilgan keng ko‘lamli islohotlar bilan chambarchas bog‘liqdir. Ushbu islohotlar O‘zbekistonni yangi davrda, ya’ni mustaqillikka erishganidan keyingi yillar davomida amalga oshirilgan o‘zgarishlar asosida xalqaro reytinglar va indekslarda aks etmoqda. O‘zbekistonning xalqaro maydondagi o‘rni, shu jumladan iqtisodiy va ijtimoiy sohalarida amalga oshirilgan o‘zgarishlar orqali qanday yaxshilanishlarni ko‘rsatmoqda, shularni tahlil etish muhimdir.

O‘zbekistonning ijtimoiy-siyosiy islohotlari mamlakatning siyosiy erkinligi, fuqarolik jamiyati, saylov tizimi va inson huquqlari bilan bog‘liq o‘zgarishlarni o‘z ichiga oladi. Prezident Shavkat Mirziyoyevning mamlakatni boshqarishda olib borayotgan siyosatida islohotlarga katta e’tibor qaratilgan. Siyosiy tizimda ko‘plab o‘zgarishlar yuz berdi: jurnalistlarning erkin ishlashi, ommaviy axborot vositalarining mustaqilligi, erkin tanlov huquqi, hamda inson huquqlarining himoyasini kuchaytirish uchun tizimli islohotlar amalga oshirildi. Mustaqil ommaviy axborot vositalarining ko‘payishi, shu jumladan internetda erkin muloqotning kengayishi, shuningdek, davlat idoralari va fuqarolar o‘rtasidagi o‘zaro muloqotni yaxshilash bo‘yicha chora-tadbirlar davlat boshqaruvi tizimining yaxshilanishiga yordam berdi.

O‘zbekistonning siyosiy islohotlari xalqaro reyting va indekslarda ham o‘z ifodasini topdi. Masalan, Freedom House tomonidan e’lon qilingan "Freedom in the World" indeksida, O‘zbekistonning demokratik ko‘rsatkichlari sezilarli darajada yaxshilandi. Inson huquqlarini himoya qilish, fuqarolarning fikr erkinligini ta’minlash, saylov tizimini isloh qilish bo‘yicha ko‘rilgan choralar reytingda ijobiy o‘zgarishlarga olib keldi. Shuningdek, davlat va jamiyatning ochiqqligi, boshqaruvning shaffofligi, davlat xizmatlarining yaxshilanishi xalqaro tashkilotlar tomonidan ijobiy baholandi. Shu bilan birga, O‘zbekistonning siyosiy tizimidagi mustahkam o‘zgarishlar, shuningdek, fuqarolik jamiyatining rivojlanishi, xalqaro reytinglarda O‘zbekistonning nufuzini oshirishga yordam berdi.

Iqtisodiy sohada olib borilgan islohotlar ham xalqaro reytinglarda o'z aksini topdi. Yangi O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishi bo'yicha amalga oshirilgan islohotlar, shu jumladan bozor iqtisodiyotiga o'tish, qishloq xo'jaligi va sanoatni modernizatsiya qilish, investitsiya muhitini yaxshilash, privatizatsiya va xalqaro savdoni kengaytirish yo'nalishida amalga oshirilgan o'zgarishlar O'zbekistonni xalqaro reytinglarda yuqori natijalarga olib keldi. Jahon banki, Xalqaro valyuta jamg'armasi (XVJ), iqtisodiy rivojlanish bo'yicha boshqa xalqaro tashkilotlar tomonidan O'zbekiston iqtisodiyotining tez o'sish sur'atlari va islohotlarning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi yuksak baholandi. Bunda O'zbekistonning "Doing Business" reytingida o'zgarishlar, korxonalarining ochilishi va iqtisodiy faoliyatni boshlash uchun eng yaxshi sharoitlar yaratish bo'yicha amalga oshirilgan islohotlar alohida o'rin tutadi.

Xalqaro reytinglarda ko'rsatilgan iqtisodiy o'zgarishlar, investitsiya darajasining ortishi va iqtisodiy rivojlanishning barqaror sur'atlari O'zbekistonni jahonda nufuzli iqtisodiy o'ringa joylashtirishga yordam berdi. O'zbekistonning eksport salohiyatini oshirish, sanoatni diversifikatsiya qilish, yangi tarmoqlarni rivojlantirish, xususan, energetika va qishloq xo'jaligida modernizatsiya qilishga katta e'tibor berildi. Bu omillar ham O'zbekistonning iqtisodiy holatini yaxshilashga yordam berdi va xalqaro reytinglarda yuksalishga olib keldi.

Madaniy hayotdagi o'zgarishlar ham xalqaro reytinglarda aks etdi. Yangi O'zbekistonning madaniy merosini saqlash, turizmni rivojlantirish, ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, madaniyat va san'at sohasida yangi g'oyalar va innovatsiyalarni amalga oshirishga qaratilgan islohotlar muhim ahamiyat kasb etadi. O'zbekistonning madaniy merosini saqlashga alohida e'tibor berilganligi, bu sohada amalga oshirilgan islohotlar xalqaro maydonda O'zbekistonning madaniy jihatdan boy va ilg'or davlat sifatida tan olinishi bilan natijalandi. Madaniyat va san'at sohasidagi xalqaro hamkorlik, madaniy tadbirlar va festivalarda O'zbekistonning ishtiroki xalqaro miqyosda yuqori baholandi.

Bundan tashqari, O'zbekistonning madaniyat va ta'lim sohasidagi o'zgarishlar ham xalqaro reytinglarda aks etdi. Ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, innovatsion pedagogik yondashuvlarni joriy etish, yuqori malakali kadrlarni tayyorlash va dunyo miqyosida raqobatbardosh bilimlar bazasini yaratish borasidagi islohotlar O'zbekistonni global ta'lim reytinglarida o'sishga olib keldi. Bundan tashqari, ilm-fan va texnologiyalarni rivojlantirishga alohida e'tibor berildi. Shu bilan birga, O'zbekistonning ta'lim tizimi xalqaro hamkorlik va innovatsion texnologiyalarni joriy etish orqali jahon ta'lim tizimida o'z o'rnini mustahkamladi.

Sog'liqni saqlash tizimida ham jiddiy islohotlar amalga oshirildi. Yangi tibbiyot texnologiyalarini joriy etish, tibbiy xizmatlarning sifatini oshirish, aholining salomatligini saqlashga qaratilgan chora-tadbirlar ijobiy natijalarga olib keldi. Jahon

sogʻliqni saqlash tashkiloti va boshqa xalqaro tashkilotlar tomonidan Oʻzbekistonning sogʻliqni saqlash sohasidagi islohotlari yuqori baholandi. Sogʻliqni saqlash tizimidagi oʻzgarishlar, shuningdek, aholining sogʻlom turmush tarzini taʼminlash boʻyicha olib borilgan ishlar Oʻzbekistonning xalqaro reytinglarida yuqori natijalarga olib keldi.

Xulosa qilib aytganda, Yangi Oʻzbekistonning ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy va madaniy hayotidagi oʻzgarishlar xalqaro reytinglar va indekslarda ijobiy oʻzgarishlarni keltirib chiqardi. Islohotlar mamlakatni zamonaviy global tizimda raqobatbardosh, rivojlangan davlat sifatida tanitishga xizmat qilmoqda. Oʻzbekistonning xalqaro reytinglar va indekslardagi oʻrni har yili yanada yaxshilanib borayotganini kuzatish mumkin, bu esa mamlakatning kelgusi rivojlanish istiqbollarini yanada mustahkamlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi “Oʻzbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish boʻyicha Harakatlar Strategiyasi toʻgʻrisida”gi PF-4947-son Farmoni. <https://lex.uz/docs/3107036> 32-65- b.
2. Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 5 iyundagi PQ-3775-sonli “Oliy taʼlim muassasalarida taʼlim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini taʼminlash boʻyicha qoʻshimcha chora-tadbirlar toʻgʻrisida”gi qarori. <https://lex.uz/docs/3765586>.
3. Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining “Oliy taʼlim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasi” (2019 yil 8 oktyabr) dagi PF – 5847 – son Farmoni. <https://lex.uz/docs/4545884> 25–40-b.